

تأثیر مدیریت سرمایه در گردش و جریان‌ات نقد بر عملکرد شرکت طی مراحل چرخه عمر شرکتها

عسگرپاک مرام

استادیار حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد بناب

میرجواد سیدنژاد

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین المللی جلفا

mjs_javad59@yahoo.com

منوچهر رحمتی قورولی

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین المللی جلفا

رضا اشتری

دانشجوی رشته حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند

چکیده:

مدیریت سرمایه در گردش نقش مهمی را در عملکرد بهتر شرکت‌ها بازی می‌کند. لذا تعیین سیاست‌های مناسب در این جهت می‌تواند تأثیر بیشتر و بسزائی داشته باشد. چراکه هرچه عملکرد شرکت‌ها بهتر گردد ارزش آنها نیز افزایش می‌یابد. از این رو می‌تواند گفت ثروت سهامداران نیز افزایش پیدا خواهد کرد. تحقیق حاضر با هدف بررسی تأثیر مدیریت سرمایه در گردش و جریان‌ات نقد بر عملکرد شرکت طی مراحل چرخه عمر شرکتها در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، صورت پذیرفته است. برای آزمون ارتباط بین متغیرهای پژوهش از مدل‌های رگرسیون چندمتغیره خطی استفاده شده است. همچنین چهار فرضیه برای پژوهش تدوین گردید. نمونه آماری پژوهش شامل ۱۱۰ شرکت طی سال‌های ۱۳۸۹ لغایت ۱۳۹۴ (بازه ۶ساله) تعداد مشاهدات ۶۶۰ سال شرکت است. نتایج بیانگر این بود که سرمایه در گردش بر عملکرد شرکت از طریق شاخص کیوتوبین طی مراحل چرخه عمر شرکت تأثیر مثبت دارد. از طرف دیگر، تأثیر مثبت جریان‌ات نقد بر عملکرد شرکت از طریق نرخ بازده دارایی هاطی مراحل رشد و بلوغ شرکت‌ها تایید شد. تأثیر منفی معنادار جریان‌ات نقد بر عملکرد شرکت از طریق شاخص کیوتوبین طی مراحل چرخه عمر شرکت نتیجه دیگر مطالعه حاضر بود.

کلید واژه: مدیریت سرمایه در گردش، عملکرد شرکت، نرخ بازده دارایی ها، شاخص کیوتوبین، جریانات نقد، چرخه عمر شرکت

مقدمه

سرمایه عنصر حیاتی و مهمی است که هم در تأسیس و ایجاد فعالیت های اقتصادی و هم در بهره برداری از آنها نقش کلیدی دارد. اگر سرمایه در اختیار نباشد هیچگونه فعالیت اقتصادی را نمی توان پایه گذاری کرد. پس از پایه گذاری فعالیت های اقتصادی و آماده کردن آنها برای بهره برداری نیز اگر سرمایه لازم جهت به گردش درآوردن عملیات وجود نداشته باشد آن سرمایه گذاری های اولیه حاصل و نتیجه ای نخواهد داشت. با وجود نقش مهم سرمایه در اقتصاد، نکته اساسی کمیابی سرمایه است. نکته دیگر نگرانی مستمر تأمین کنندگان سرمایه (اعم از کسانی که وام می دهند و کسانی که مالکیت را می پذیرند) در مورد اصل سرمایه و عایدات حاصل از آن است. بنابراین اگر شرکتی بخواهد پاسخگوی شرایط کمیابی سرمایه و نیز پاسخگوی تأمین کنندگان سرمایه باشد. باید (مدیریت مناسبی بر سرمایه) اعمال کند. آن بخش از سرمایه که صرف سرمایه گذاری های تأسیسی می شود پس از تصمیمات اولیه و بنا نهادن تأسیسات و کارخانه ها احتمال برگشت شان بسیار کم است و یا هزینه های سنگینی را برای تغییر و تبدیل تصمیمات باید پذیرفت. لذا محتاج تدابیر و بررسی های دقیق و آینده نگری های هوشمندانه است. پس از فراهم شدن سرمایه گذاری های اساسی و اولیه، بخش دیگری از سرمایه برای پشتیبانی از عملیات شرکت باید استفاده شود (سرمایه در گردش). هرگونه بازدهی روی سرمایه های تأسیسی منوط به بهره برداری از تأسیسات ایجاد شده است و این نیز به نوبه خود مربوط به وجوه نقدینگی (سرمایه در گردش) کافی است. به همین دلایل اقداماتی که شرکت ها برای اداره این بخش از سرمایه انجام می دهند و تحت عنوان مدیریت سرمایه در گردش، شناخته می شود از جایگاه ویژه ای در مدیریت مالی بر خوردار است (طالبی، ۱۳۷۷). مسائل برنامه ریزی و کنترل به ویژه از نظر قدرت نقدینگی به تدریج در مدیریت مالی مورد توجه قرار گرفت و مدیریت سرمایه در گردش به صورت یک بخش تخصصی واحد تجاری در آمده و عده زیادی از مدیران، روزانه تمام انرژی و وقت خود را صرف اداره سرمایه در گردش می کنند. هرگونه تصمیمی که در این بخش توسط مدیران واحد تجاری اتخاذ می شود اثرات قابل ملاحظه ای روی بازدهی عملیاتی واحد تجاری می گذارد که باعث تغییر ارزش شرکت و نهایتاً ثروت سهامداران خواهد شد (یعقوب نژاد و همکاران، ۱۳۸۹).

فرضیه های تحقیق

فرضیه تحقیق که منطبق با عنوان تحقیق است بشرح ذیل تدوین شده است: